

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา*

TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP IN THE 21ST CENTURY AND ADMINISTRATION ACCORDING TO THE GOOD GOVERNANCE PRINCIPLE AFFECTING THE LOCAL DEVELOPMENT OF SUBDISTRICT MUNICIPALITIES IN CHACHOENGSAO PROVINCE

พรวิจิตร วรศิลป์*, วิทยา สุจริตธนารักษ์, ธนิศร ยืนยง

Phornvichit Worasilapa*, Withaya Sucharitharugse, Tanisorn Yeunyong

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปทุมธานี ประเทศไทย

Faculty of Political Science, Pathumthani University, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: sayaporn.may@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลฯ วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลฯ และเสนอแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 400 คน เลือกโดยใช้สูตรคำนวณ และผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้วิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการวิเคราะห์ รองลงมา คือ ด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการวินิจฉัย และด้านความคิดรวบยอด ตามลำดับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลฯ ด้านหลักนิติธรรม หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ และเทคนิค ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้นำควรใช้ทักษะด้านการวางแผนเพื่อการพัฒนาที่เป็นลำดับขั้นตอน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นหัวใจในการบริหารงาน อาทิ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และการกระจายอำนาจ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นธรรมและอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21, การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล, การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล, จังหวัดฉะเชิงเทรา

Abstract

This research article aimed to study the level of local development of subdistrict municipalities, analyze transformational leadership in the 21st century and the administration based on the principles of good governance that affected local development, and propose guidelines for administration based on good governance and local development of subdistrict municipalities in Chachoengsao Province. The research employed a mixed-methods approach. The samples consisted of 400 residents aged 18 years and over who lived in subdistrict municipalities in Chachoengsao Province, selected through a calculation formula, and 20 key informants selected purposively. The research instruments used in the study included a questionnaire and an in-depth interview form. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results revealed that the overall level of local development of subdistrict municipalities was at a high level. The mean scores, ranked from highest to lowest, were analytical skills, technical skills, human relations, diagnostic skills, and conceptual thinking, respectively. Transformational leadership in the 21st century and administration based on good governance principles—specifically the rule of law, transparency, decentralization, and technical skills—had significant effects on the local development of subdistrict municipalities in Chachoengsao Province at the .05 level of statistical significance. The study suggested that leaders should apply systematic planning skills for step-by-step development, using the principles of good governance as the core of administration, such as the rule of law, transparency, and decentralization, in order to promote fairness and sustainability in local development.

Keywords: Transformational Leadership in the 21st Century, Administration According to the Good Governance Principle, Local Development of Subdistrict Municipalities, Chachoengsao Province

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาที่ท้าทายผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีความเชื่อว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพ จึงจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาองค์กรและสามารถสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ทุกองค์กรมุ่งปฏิรูปการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเน้นในเรื่องความรับผิดชอบต่อในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อ

ผู้รับบริการ ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่สามารถมองภาพขององค์กรได้อย่างชัดเจน สามารถเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันและภาพในอนาคตที่ต้องให้ความสำคัญและต้องเปลี่ยนแปลง รวมทั้งต้องเป็นผู้นำทีมแห่งการเรียนรู้ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน (Drucker, P. F., 2007)

ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารองค์กรของผู้นำ การใช้ทักษะความสามารถรวมถึงพฤติกรรมและบุคลิกภาพ ประกอบกับการใช้อำนาจอิทธิพลด้วยความเป็นธรรมชาติของผู้นำ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นและจูงใจให้ผู้ตามเกิดความรู้สึกศรัทธาและเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้นำในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (นิเวศ ธรรมชัยชูศักดิ์ และกาญจนาพร รัตนแสนวงศ์, 2560) โดยผู้นำที่ดีที่แท้จริง คือ ผู้นำที่มีความสามารถในการชักนำ โน้มน้าวให้ผู้อื่นมาร่วมทำงานกับตนได้อย่างมีความสุข มีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพ เพื่อก้าวไปสู่จุดหมายอันสูงสุดขององค์การร่วมกัน โดยผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนรู้สึกดีใจ เต็มใจ และสุขใจที่จะก้าวตามผู้นำ โดยยึดผู้นำเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต (เพชรรัตน์ โล้วชากรติกุล, 2560) ทั้งนี้ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จ ยังขึ้นอยู่กับ การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงทุกขั้นตอน เพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์หรือการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถของบุคลากร การให้การยอมรับและการให้รางวัล การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการเปลี่ยนแปลงอย่างโปร่งใส (Achua, C. F. & Lussier, R. N., 2010)

เทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่น ความขัดแย้งระหว่างการพัฒนาอย่างรวดเร็วและการมีส่วนร่วมของประชาชนมักเกิดขึ้น จากการที่นโยบายและโครงการต่างๆ ไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการสื่อสารระหว่างภาครัฐและประชาชนที่ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความไม่พอใจและความขัดแย้งในสังคม โดยการจะพัฒนาท้องถิ่นให้ปรับเปลี่ยน หรือมีแนวโน้มไปสู่ทิศทางที่ดีนั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรัฐบาล การมีเศรษฐกิจมั่นคง และการได้รับประโยชน์สาธารณะที่ดี ซึ่งการพัฒนาชุมชนนี้เองส่วนใหญ่มักจะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการสร้างชีวิตสาธารณะก็คือการหาแนวทางที่สามารถกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของสังคม การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การร่วมกันปรึกษาหารือ การแก้ไขปัญหาหารือกัน เหล่านี้จะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และความสัมพันธ์เชิงสาธารณะในที่สุด (Mathews, D., 1999)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจึงสนใจในการทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ศึกษากระบวนการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล และเสนอแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

2. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

3. เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (mixed methods research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (mixed methods research) โดยเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิเชิงปริมาณจากแบบสอบถามและเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง และมีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยพื้นที่ดังกล่าวมีเทศบาลตำบล จำนวน 25 แห่ง ประชากรทั้งสิ้น 120,439 คน จำแนกเป็นชาย 58,388 คน หญิง 62,051 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง และมีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 400 คน โดยทำการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, T., 1973)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี/รองนายกเทศมนตรี/ระดับบริหารของเทศบาลตำบล/ผู้นำท้องถิ่น/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 10 ท่าน และประชาชนทั่วไป จำนวน 10 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้มีประสบการณ์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานและพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (questionnaires) เพื่อทำการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 1) ด้านเทคนิค 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านความคิดรวบยอด 4) ด้านการวินิจฉัย และ 5) ด้านการวิเคราะห์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 1) หลักการตอบสนอง 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักประสิทธิภาพ/คุณค่า 4) หลักความเสมอภาค 5) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ 6) หลักการตรวจสอบได้/มีการรับผิดชอบ 7) หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส 8) หลักการกระจายอำนาจ 9) หลักการมีส่วนร่วม และ 10) หลักนิติธรรม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 1) ด้านยกระดับภาคการเกษตรของจังหวัดด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม 2) ด้านพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน 3) ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา สาธารณสุข 4) ด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 5) ด้านการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

การวัดระดับความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม ได้กำหนดใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของแบบสอบถามเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการหาค่าความเที่ยง ดังนี้ 4) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (index of item objective congruence) โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ถ้าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ ได้ + 1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่ ได้ 0 คะแนน ถ้าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์ ได้ - 1 คะแนน นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ประเมินมากรอกลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามวัดจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ผ่านเกณฑ์ (Turner, R. C. & Carlson, L., 2003) และ 2) การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ภายหลังที่นำเครื่องมือแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเที่ยง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L. J.) โดยกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ มากกว่า 0.70 ได้ค่าความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ (Cronbach, L. J., 1990)

2. แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 1) ด้านเทคนิค 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านความคิดรวบยอด 4) ด้านการวินิจฉัย และ 5) ด้านการวิเคราะห์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 1) หลักการตอบสนอง 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักประสิทธิภาพ/คุณค่า 4) หลักความเสมอภาค 5) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ 6) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ 7) หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส 8) หลักการกระจายอำนาจ 9) หลักการมีส่วนร่วม และ 10) หลักนิติธรรม

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 1) ด้านยกระดับภาคการเกษตรของจังหวัดด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม 2) ด้านพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

และบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน 3) ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา สาธารณสุข 4) ด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 5) ด้านการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้นโดยพัฒนาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความสอดคล้องต่อเนื่องของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยใช้การหาดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) โดยใช้แบบประเมินที่มีระดับการให้คะแนน ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะประเมินแต่ละข้อคำถาม โดยให้คะแนนตามระดับความเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์ให้ควรมีค่ามากกว่า 0.80 ขึ้นไป ได้เท่ากับ 1.00 ผ่านเกณฑ์ (สุพรรณ สุขมลสันต์, 2567) หลังจากนั้น ได้นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้อง ตามคำแนะนำ ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปประกอบการขอเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ป้องกันการได้รับข้อมูลที่คาดเคลื่อน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้ทำการนัดหมายวันเวลา และสถานที่สัมภาษณ์ โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกจากมหาวิทยาลัย ก่อนเข้าปฏิบัติงานภาคสนาม เป็นจริยธรรมการวิจัยเบื้องต้น และผู้วิจัยได้ทำการแจ้งสิทธิการเข้าร่วมโดยสมัครใจ สิทธิในการปกปิดข้อมูลส่วนตัว สิทธิในการปฏิเสธการตอบแก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในขณะที่สัมภาษณ์มีการจดบันทึกข้อความสำคัญ และขออนุญาตบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียงและภาพนิ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1.1) สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และ 1.2) สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis: MRA) 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้บันทึกข้อมูลภาคสนามและการถอดเทปซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยวิธีจัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างสรุป ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่น่าวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย ซึ่งได้จากการสังเกตสัมภาษณ์ และการจดบันทึก และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

ผลการศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวม

การพัฒนาท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านยกระดับภาคการเกษตรของ จังหวัดด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม	2.97	0.53	ปานกลาง	5
2. ด้านพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้ มาตรฐาน	2.99	0.56	ปานกลาง	4
3. ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา สาธารณสุข	3.49	0.58	มาก	3
4. ด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.57	0.57	มาก	2
5. ด้านการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ให้มีขีดความสามารถในการ แข่งขัน	3.88	0.56	มาก	1
รวม	3.38	0.26	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา สาธารณสุข ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.57) ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา สาธารณสุข ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.58) ด้านพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านยกระดับภาคการเกษตรของ จังหวัดด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา แสดงได้ดังตารางที่ 2 - 4

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. เทคนิค	3.72	0.47	มาก	2
2. มนุษย์สัมพันธ์	3.64	0.59	มาก	3
3. ความคิดรวบยอด	3.50	0.54	มาก	5
4. การวินิจฉัย	3.56	0.46	มาก	4
5. การวิเคราะห์	3.83	0.50	มาก	1
รวม	3.65	0.23	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการวิเคราะห์ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ด้านเทคนิค ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.47) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.59) ด้านการวินิจฉัย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.46) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. หลักการตอบสนอง	3.54	0.61	มาก	6
2. หลักประสิทธิภาพ	3.69	0.63	มาก	2
3. หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า	3.68	0.55	มาก	3
4. หลักความเสมอภาค	3.51	0.59	มาก	7
5. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.16	0.51	มาก	1
6. หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ	3.60	0.56	มาก	5
7. หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส	3.42	0.60	มาก	8
8. หลักการกระจายอำนาจ	3.67	0.59	มาก	4
9. หลักการมีส่วนร่วม	3.40	0.41	ปานกลาง	9
10. หลักนิติธรรม	3.12	0.62	ปานกลาง	10
รวม	3.58	0.19	มาก	

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ หลักประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.63) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.55) หลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.59) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.56) หลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.61) หลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.59) หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.60) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.41) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	T	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	2.953	0.314		9.392	0.000
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21					
1. เทคนิค (X ₁)	0.050	0.029	0.110	2.026	0.022*
2. มนุษยสัมพันธ์ (X ₂)	0.003	0.023	0.007	0.145	0.885
3. ความคิดรวบยอด (X ₃)	0.008	0.025	0.016	0.311	0.756
4. การวินิจฉัย (X ₄)	0.018	0.029	0.031	0.617	0.538
5. การวิเคราะห์ (X ₅)	0.018	0.027	0.034	0.665	0.506
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล					
6. หลักการตอบสนอง (X ₆)	0.018	0.023	0.043	0.802	0.423
7. หลักประสิทธิภาพ (X ₇)	0.007	0.023	0.017	0.308	0.758
8. หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (X ₈)	0.022	0.025	0.046	0.858	0.391
9. หลักความเสมอภาค (X ₉)	0.020	0.023	0.045	0.870	0.385
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (X ₁₀)	0.038	0.026	0.074	1.474	0.141
11. หลักการตรวจสอบได้/มีการรับผิดชอบ (X ₁₁)	0.033	0.024	0.071	1.371	0.171
12. หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส (X ₁₂)	0.068	0.022	0.156	3.067	0.002*
13. หลักการกระจายอำนาจ (X ₁₃)	0.055	0.024	0.124	2.270	0.024*
14. หลักการมีส่วนร่วม (X ₁₄)	0.042	0.033	0.066	1.261	0.208
15. หลักนิติธรรม (X ₁₅)	0.075	0.022	0.176	3.421	0.001*
R = 0.491, R Square = 0.485, Adjuster R Square = .349					
Std. Error of the Estimate = 0.254279, F = 2.370, Sig = 0.000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยพิจารณาจากค่า Sig .05 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ .05 และพบว่าตัวแปร ด้านหลักนิติธรรม (X₁₅) หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส (X₁₂) หลักการกระจายอำนาจ (X₁₃) และเทคนิค (X₁) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา (Y) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีดังนี้ 1) หลักการตอบสนอง ควรมีการออกแบบนโยบายสุขภาพสำหรับรองรับการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขให้มีความรวดเร็ว เช่น สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นต้น 2) หลักประสิทธิภาพ ควรดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง เช่น การส่งเสริมสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น

3) หลักประสิทธิภาพ/คุณค่า องค์การส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการพัฒนาสถานที่ในชุมชนให้มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด น่าอยู่อาศัยอย่างแท้จริงโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 4) หลักความเสมอภาค ควรมีการส่งเสริมนโยบายภาครัฐกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้ประชาชนในการป้องกันโรค การฟื้นฟู และการส่งเสริมสุขภาพอย่างครอบคลุม 5) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ การดำเนินการคัดเลือกพนักงานขององค์กรควรคัดเลือกบุคคลที่มีการเปิดเผยข้อมูลดำเนินการอย่างโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ดี 6) หลักการตรวจสอบได้/มีการรับผิดชอบ องค์กรควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนได้ และมีการบริหารจัดการที่ดี 7) หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส พบว่า ควรมีการนำเสนอแบบแผนการต่อต้านการทุจริตดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ 8) หลักการกระจายอำนาจ ควรมีการจัดทำโครงการเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของเทศบาลอย่างเหมาะสม เช่น การประชาสัมพันธ์ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ ฯลฯ 9) หลักการมีส่วนร่วม องค์การที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริหารได้ง่ายขึ้น และ 10) หลักนิติธรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเองผ่านเรื่องร้องทุกข์/ร้องเรียนของเทศบาลเพื่อให้เกิดการรับฟังและเข้าถึงความทุกข์ของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นธรรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ว่า

ผลการศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความสามารถในการปฏิบัติการกิจและตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของประชาชนได้ดีในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา และสาธารณสุข ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิพงษ์ พันวิสัย ที่พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อคุณภาพการบริการภาครัฐของ อปท. ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ควรเน้นคือ ด้านยกระดับภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนความท้าทายที่ อปท. เผชิญในการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่ภาคส่วนดั้งเดิมอย่างลึกซึ้ง (สุทธิพงษ์ พันวิสัย, 2563) และเป็นไปในทิศทางเดียวกับการค้นพบของ รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์ และสิปปณรงค์ กาญจนาวงศ์ไพศาล ที่ชี้ให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานของ อปท. ส่วนใหญ่ยังจำกัดอยู่เพียงการประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการพื้นฐานเท่านั้น (รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์ และสิปปณรงค์ กาญจนาวงศ์ไพศาล, 2568)

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปัจจัยสำคัญ 4 ด้านที่ส่งผลกระทบโดยตรงคือ ด้านเทคนิค (ภาวะผู้นำ) หลักนิติธรรม หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส และ หลักการกระจายอำนาจ (ธรรมาภิบาล) การที่ด้านเทคนิคมีความสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑาทิพย์ สุจริตกุล ที่เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ผู้นำท้องถิ่นต้องมีความสามารถในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพการทำงานในยุคปัจจุบัน ในเชิงทฤษฎี การค้นพบนี้เป็นการตอกย้ำว่า "ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21" แตกต่างจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบดั้งเดิม (Transactional/Transformational Leadership) ที่เน้นเพียงแค่การสร้างวิสัยทัศน์และการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) แต่จำเป็นต้องมีมิติของ "ความสามารถเชิงเทคนิค (Technical Competence)" เข้ามาเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งหมายถึงความสามารถของผู้นำในการใช้ ข้อมูล (Data-Driven) นวัตกรรม และเครื่องมือดิจิทัลในการวิเคราะห์ความซับซ้อนของปัญหา และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติที่รวดเร็วและมีความคล่องตัว (Agility) ดังนั้น ผู้นำที่ประสบความสำเร็จในยุคนี้จึงต้องสามารถแปลงความรู้ทางเทคนิคให้เป็นพลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นรูปธรรม (จุฬาทิพย์ สุจริตกุล, 2562) ส่วนปัจจัยด้านธรรมาภิบาลนั้น การที่หลักนิติธรรมส่งผลอย่างมีนัยสำคัญแม้จะมีคะแนนเฉลี่ยปานกลาง นับว่าเป็นการยืนยันแนวคิดของ รอยล จิตรดอน ที่ว่าการสร้างความตระหนักในสิทธิและกฎหมายแก่ประชาชนเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการให้ความสำคัญกับ หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส และ หลักการกระจายอำนาจ นั้น ก็สนับสนุนแนวคิดการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (รอยล จิตรดอน, 2560) ซึ่งตามงานวิจัยของ สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และคณะ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบ (Accountability) และความน่าเชื่อถือในการให้บริการสาธารณะในท้องถิ่น (สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และคณะ, 2567)

แนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ได้จากการวิจัยนี้ถูกออกแบบมาเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและเสริมสร้างปัจจัยที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นที่การ 1) เร่งยกระดับหลักนิติธรรม ผ่านการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและเข้าถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2) เสริมสร้างความโปร่งใสและการกระจายอำนาจ อย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและต่อต้านการทุจริต และ 3) พัฒนาด้านการเกษตรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อยกระดับภาคการเกษตรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันตามทิศทางของประเทศ ซึ่งข้อเสนอแนะทั้งหมดนี้เป็นการนำผลการวิเคราะห์เชิงประจักษ์มาสู่แนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมให้กับเทศบาลตำบล โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการสร้างองค์ความรู้ใหม่และแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน (สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และคณะ, 2567)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า ระดับการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตที่สำคัญคือ ด้านยกระดับภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนความท้าทายที่ท้องถิ่นยังไม่สามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่ภาคเศรษฐกิจดั้งเดิมได้อย่างเต็มที่ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนานั้น พบว่าทั้ง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (โดยเฉพาะด้านเทคนิค) และ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (โดยเฉพาะหลักนิติธรรม หลักการเปิดเผย/ความโปร่งใส และหลักการกระจายอำนาจ) มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น แม้ว่า หลักนิติธรรม จะเป็นปัจจัยสำคัญแต่กลับมีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจุดที่ต้องเร่งปรับปรุงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนา จึงนำมาสู่การเสนอแนวทางในการบริหารงาน

โดยเน้นการ เร่งยกระดับหลักนิติธรรม ผ่านการให้ความรู้ด้านสิทธิแก่ประชาชน และการ เสริมสร้างความโปร่งใส และการกระจายอำนาจ ควบคู่ไปกับการ พัฒนาด้านการเกษตรด้วยนวัตกรรม เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยเน้นการสร้างกลไกปฏิบัติการที่ชัดเจน อาทิ การจัดตั้ง "ศูนย์ธรรมาภิบาลท้องถิ่น" เพื่อส่งเสริมหลักนิติธรรมและการต่อต้านคอร์รัปชัน การจัด "โครงการอบรมผู้นำและบุคลากรท้องถิ่นยุคดิจิทัล" ที่เน้นทักษะด้านเทคนิค และการพัฒนา แอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อเปิดเผยข้อมูลและถ่ายทอดนวัตกรรมทางการเกษตร 2) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหารจัดการลำดับความสำคัญในการเร่งยกระดับหลักนิติธรรม ใช้ภาวะผู้นำด้านเทคนิคเพื่อแก้ปัญหาด้านการเกษตร และบูรณาการหลักธรรมาภิบาลในการทำงาน และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างละเอียด ศึกษาความต้องการของประชาชนในการจัดทำแผน และศึกษาติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- จุฬาทิพย์ สุจริตกุล. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคประเทศไทย 4.0
กรณีศึกษา: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(10), 4930-4943.
- นิเวศ ธรรมชัยชูศักดิ์ และการุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์. (2560). ประสิทธิภาพของการพัฒนาขีดความสามารถทางด้าน
ระบบความปลอดภัย ในการขนส่งสินค้าอันตรายของประเทศไทย. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพ
ชีวิต, 4(1), 45-59.
- เพชรรัตน์ โลวิชากรติกุล. (2560). ผู้นำองค์กรที่ดี. วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์,
12(3), 85-96.
- รอยล จิตรดอน. (2560). หลักนิติธรรมกับการพัฒนาชุมชนไทย. เรียกใช้เมื่อ 18 สิงหาคม 2568 จาก https://tjjpublicforum.org/wp-content/uploads/2018/06/9-Royol-Chitradon_หลักนิติธรรมกับการพัฒนาชุมชนไทย.pdf
- รัฐบุรุษ คัมภีร์ทรัพย์ และสิปปพันธุ์ กัญจนวงศ์ไพศาล. (2568). การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลกับการบริหารการ
ปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาการพัฒนาระบบบริการสาธารณะในยุคดิจิทัล. วารสาร มจร
สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 14(1), 155-168.
- สุทธิพงษ์ พันวิสัย. (2563). อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ต่อ
คุณภาพการบริการภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอสุเมธาลัย จังหวัดสกลนคร. ใน
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุพัฒน์ สุกมลสันต์. (2567). นานาวิธีในการหาความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณและการเลือกใช้วิธี
ที่เหมาะสม. วารสารภาษาปริทัศน์, 39, 75-102. <https://doi.org/10.58837/CHULA.PPJ.39.5>.
- สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และคณะ. (2567). ธรรมาภิบาลกับการจัดการภาครัฐในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสาร มจร
พุทธปัญญาปริทรรศน์, 9(3), 363-373.

- Achua, C. F. & Lussier, R. N. (2010). *Effective Leadership*. (4th ed.). Canada: Nelson Education, Ltd.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.). New York, United States: Harper Collins.
- Drucker, P. F. (2007). *Management Challenges for the 21st Century*. Oxfordshire, UK: Routledge.
- Mathews, D. (1999). *Politics for People: Finding a Responsible Public Voice*. Illinois: University of Illinois Press.
- Turner, R. C. & Carlson, L. (2003). Indexes of Item-Objective Congruence for Multidimensional Items. *International Journal of Testing*, 3(2), 163-171.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.